

Anketa – Jak se žilo a žije v době Covid-19

1. Jak jste se vyrovnal/a s aktuální nelehkou situací, způsobenou onemocněním Covid-19?
2. Přála vám v průběhu nucené karantény múza? Pomohlo více volného času vaší nové tvorbě?
3. Přineslo toto mimořádné období umělecké scéně nějaké nové impulzy?

Honza Křížek, foto: Hanka Brožková

Honza Křížek

zpěvák, skladatel

1. Když jsem pochopil, že to nebude na dva týdny, přepadla mě trochu skepse. Museli jsme zrušit nahrávání singlů a odpadla mi rozdělaná práce na dokumentárním filmu a premiéře muzikálu We Will Rock You. Pak jsem začal dělat on-line přenosy koncertů z domova a to mě trochu nakoplo a vrátilo zpátky do hry. Jinak se pro mě až tolik nezměnilo, jsem zvyklý pracovat z domu a starat se při tom o rodinu a děti.

2. Napsal jsem novou skladbu Vizionář, kterou jsme natočili spolu s producentem Tomášem Lacinou a taky jsme k ní natočili video ze studia. Začal jsem psát hudební podkresy do šuplíku, čímž se udržuju v autor-ské kondici. Celkově mě tohle období hodně inspirovalo nejen v hudební tvorbě, ale taky k zamyšlení se nad prioritami a smyslem života.

3. Osobně si myslím, že se hudební scéna kvůli současné situaci spíš potýká s velkou krizí. Osobně obdivuju, že muzikanti začali díky streamovým koncertům pomáhat, vybírat peníze a dávat je tam, kde jich je potřeba. Jinak mám ale dojem, že taková pauza každému vcelku prospěje a nemá cenu zbytečně plakat a stěžovat si. Jsou tady lidi, kterých se to celkově týká daleko víc a musí nasazovat životy, aby ochránili nás i naše blízké. Těm patří obrovské poděkování a všeobecný respekt.

Lukáš Hurník

skladatel, šéfredaktor ČRo D-dur a Jazz

1. V Českém rozhlasu mám na starosti hudební stanice D-dur a Jazz. Ačkoli D-dur vznikla přesně před 15 lety, je to docela hi-tech produkt, u něhož lze většinu operací dělat na dálku, on-line. Jen to jde trochu pomaleji, než když jste na místě. A tak jsme po

Lukáš Hurník, foto: Tomáš Vodňanský

celou dobu karantény vysílali na obou stanicích plnohodnotný program. Na našich webech a Facebooku jsme také sdíleli různé on-line koncerty našich hudebníků. Na Jazzu se mohutně soutěžilo. A na D-dur jsme i malinko vzdělávali ty, kteří svou cestu ke klasické hudbě teprve hledají.

2. Nenapsal jsem ani notu, ale vymyslel název pro budoucí vokálně-instrumentální skladbu s úsporným obsazením. Bude se jmenovat mOratorium. Takže si ten titul zamlouvám, milí kolegové.

3. Epidemie ukázala, na jak tenkém ledě se pohybují umělci na volné noze. Ti, kteří lákají tisíce lidí denně do koncertních sálů a dělají slávu našemu umění ve světě, se ze dne na den ocitli ve stadiu bídy. To ale není jen řešení pro státní aparát, také pořadatelé, kteří žijí z práce koncertních umělců, by se měli zapojit do systému, jak takové krize řešit. Kdysi třeba existoval Český hudební fond...

→

Ivan Kurz

skladatel

1. Konstatuji, že již relativně dlouhou dobu ve svém životě hledám jakousi „krajinu odpočinku“. Aniž bych chtěl jakkoliv umenšovat problémy spojené se současnou pandemickou situací, hledání životního útočiště je pro mne dlouhodobě skutečností zásadní. Koronavirová infekce toto směřování nově aktualizovala. Mnou hledaná oáza může pochopitelně mít nejrůznější a individuálně modelovanou podobu. Utopické dílo sil zla sice stupňuje svoji agresivitu, může způsobit doslova apokalyptické události, ale v konečném vyústění bude určitě poraženo.

Ivan Kurz, foto: archiv Ivana Kurze

2. Je samozřejmé, že má-li člověk k dispozici více času, může se více věnovat tvůrčí činnosti. V tomto smyslu nucená karanténa vnesla určitý prostor, který jsem se snažil tvůrčí činností co nejvíce naplnit. Jsem přesvědčen, že tím, že člověk cokoliv jasně formuluje, ať je to hudba, text, obraz, vědecká myšlenka apod., bez ohledu na to, zda to společnost přijímá, či odmítá, ovlivňuje (dle povahy formulované myšlenky kladně, či záporně) naši realitu. Takto lze chápat celý pozemský život jako velké jeviště, jehož podobu prostřednictvím obsahů naší mysli spoluvytváříme.

3. Ano: skromnost, potřebu služby a pomoci, přijetí obětí... Jistěže pro někoho tyto impulzy nemusí být nové, ale jejich aktuální význam zajisté velmi stoupl.

Vladivojna La Chia

zpěvačka, skladatelka, textařka

1. Vlastně docela dobře. Já jsem téměř celou karanténu pracovala. Měla jsem hodně povinností kolem vydání nového minialba Hrdinům naší doby, které uzavírá mé pětileté zhudebnování básní ruské básnířky a novinářky Anny Barkovové. Pak jsem se intenzivně věnovala nové věci, kterou v tichosti skládám už druhým rokem. Co se týče materiálního zabezpečení, nějaké peníze jsem měla naštěstí našetřené. Protože se žívím výhradně hudbou a jsem OSVČ, dělám si rezervy. No, je fakt, že jsem měla štěstí, že jsem těsně před vypuknutím karantény dostala peníze za divadelní hudbu a odjela relativně dost koncertů. Kdyby se to stalo o měsíc dřív, tak bych měla větší problémy.

2. Vlastně docela přála. Nebudu lhát, prošla jsem si také apatickým obdobím, ale mě tahle situace dost inspirovala. Dva roky už připravuju skoro hodinovou skladbu pro malý orchestr, která v sobě nese apokalyptické téma, takže tahle situace mě zase posunula dál a nabídla nový vhled do tématu. Pak jsem si s Evou Turnovou posílala takové drobné vzkazy na telefon a udělala z toho pořad Dada pro Český rozhlas Vltava. Vladimír Václavek mi poslal pár svých věcí a já mu do toho spontánně nazpívala vokály. S mým kytaristou Petrem Uvirou si posíláme stopy a tvoříme takovou zvláštní elektronickou hudební koláž a nakonec jsem ještě složila hudbu k jednomu krátkému filmu.

3. Určitě ano. Bylo zajímavé sledovat, jak si kultura poradí například se streamováním. Tento fenomén je pro většinu hudebníků takovým nutným zlem. Všichni si uvědomujeme, že nemůže přenést atmosféru z klubu, hrajete pro prázdný sál. Já jsem to

Vladivojna La Chia, foto: Helena Kadlčíková

vzala jako výzvu a během streamu se ponořila do sebe a vlastně jsem si to i tak velmi užila. Měla jsem totiž i štěstí na velmi šikovného zvukaře, který mi udělal tak příjemné zvukové zázemí, že jsem si koncert užila i bez potlesku. Důležitým impulzem je určitě i to, že je třeba počítat s tím, že jedinou jistotou v životě je nejistota, ale to hudebníci moc dobře vědí.

Iva Pazderková

zpěvačka, textařka

1. Psaním, cvičením, chozením po lese, prací na sobě, dennodenním vysíláním své „TV IVA aneb televize, o kterou nestojíte“ na svém Instagramu a samozřejmě minimalizováním výdajů...

Iva Pazderková, foto: archiv Ivy Pazderkové

2. I přesto, že se zaměstnávám, co to jde, jsem napsala pár nových písní na své chystané třetí autorské album. A nejsou o koruně... A také jsem se pustila do věcí, které jsem dlouho odkládala nebo na ně neměla odvahu.

3. To by mohla být velmi obšírná odpověď... Určitě ano. Objevila se spousta nových nápadů spojených se způsobem, jak dostat živé umění k lidem jinak než naživo. Ale taky se, myslím, potvrdilo, že právě to „naživo“ je nenahraditelné. Taky by nám celá tahle situace měla dát impuls k tomu, abychom lidem vysvětlili a ukázali, proč je umění tak důležité, proč společnost kulturu potřebuje.

David Dorůžka, foto: Václav Jirásek

David Dorůžka

skladatel

- 1.** Nezbyvalo než ji přijmout. Mrzí mě především zrušené koncerty s Lizz Wright, Aaronem Parksem a Kennym Wernerem. Na ty jsem se velice těšil. Ale tak už to holt někdy v životě chodí.
- 2.** Tím, že jsou stále zavřené školy i školky, a tím pádem jsou děti doma a je

potřeba se jim více věnovat a učit se s nimi, tak času bylo paradoxně méně. Ale snažil jsem se psát po nocích, a pár nových skladeb díky tomu vzniklo.

3. Myslím, že to se teprve ukáže. Někjaké změny jistě nastanou, ale jak mi nedávno řekl Oldřich Janota, není dobré si nyní hrát na proroka. Takže s nějakým hodnocením jsem raději ještě opatrný.

Mike Trafik, foto: Marek Musil

DJ Mike Trafik (PSH)

DJ, skladatel

- 1.** Situace z mého pohledu teprve vážná bude, protože jsme stále na začátku. S výhledem nemožnosti koncertovat v té vytiženosti, na jakou jsme s PSH zvyklí, bude ještě horko. Ekonomicky je to samozřejmě těžké, provozuji ještě vlastní restauraci a kavárnu, takže mi teď stojí vše.
- 2.** Absolutně ne, při řešení existenčních problémů je moje kreativní já hluboko pod ledem...
- 3.** Nemyslím si. Masivně se rozjely online koncerty, to je ale pouze vlna, nelze jimi nahradit reálný zážitek.

Zdeněk Borecký, foto: Matěj Sládek

Zdeněk Borecký

skladatel, textař

- 1.** Myslím, že by ode mě bylo pokrytecké si nějak významně stěžovat na těžkou situaci, protože na rozdíl od těch „v první linii“ se mě karanténa dotkla jen tím, že jsem zůstal doma a nemohl jsem hrát na koncertech. Jistě, pokles práce a příjmů není příjemný asi pro nikoho, ale stále jsem mohl učit na ZUŠ žáky, kteří se úžasne adaptovali na on-line výuku, a hlavně jsem mohl trávit spoustu času doma se svou osmiměsíční dcerou, což pro ni i pro mě bylo, myslím, cennější než cokoli jiného.
- 2.** Spíš než tvorbě jsem se zatím věnoval aktivitám, na které jsem se už dlouho chystal, ale buď nebyl čas, nebo příležitost. Konkrétně jsem si zprovozoval malé domácí nahrávací studio, naučil se pořádně ovládat nahrávací software, řešil mix a mastering, učil se stříhat videa, tvořit instruktážní videa pro žáky. Což se, myslím, bude hodit, až múza příště políbí...
- 3.** Myslím si, že celkově jako společnost jsme se potřebovali zastavit, uvědomit si, jak je naše „vyspělá“ civilizace vlastně křehká. Umělci, tak jako asi

→

většina svobodných profesí, musí řešit existenční otázky, na druhou stranu jsme kvůli omezením byli nuceni hledat nové formy vyjádření. A tak se roztrhl pytel s livestreamy, koncerty z obýváku, sestříhanými videoklipy z individuálních videí a tak dále, nepočítaje ty, kteří tvořili potichu doma, a až se opatření rozvolní, vylezou s novou tvorbou ven (myslím, že na podzim můžeme očekávat záplavu skvělých desek). Na každou krizi lze pohlížet jako na příležitost a vyjít z ní na druhé straně silnější a bohatší o nové zkušenosti a dovednosti. Přeju nám všem, abychom to tak měli.

Lenka Nová, foto: Salim Issa

Lenka Nová

zpěvačka, skladatelka

1. Musím přiznat, že mi toto neplánované volno přišlo velmi vhod. Mám za sebou pracovně náročné dva roky, kromě koncertů a péče o dceru jsem s kolegy intenzivně připravovala novou desku *Dopisy*, která vyšla v tom největším blázcinci, 21. března. Zvažovala jsem, jestli datum vydání neposunout do nějaké příznivější doby, ale nakonec jsem si to nedokázala představit. Muselo to ven a vzala jsem to tak, že tu dobu jsem si nevybrala, datum bylo už dlouho

naplánováno, organizačně jsem to směřovala k tomu datu už od podzimu, takže už bych asi neměla energii to celé znova rozbíhat a promovat. Navíc hudba by měla lidem dělat hlavně radost, a tak *Dopisy* byly jednou z pozitivních událostí začátku karantény. Jestli to bylo dobré rozhodnutí, ukáže čas.

2. Jak už jsem říkala, já zrovna dotočila desku, takže tvůrčí přetlak nemám. Karanténu jsem využila kromě dokončení fyzického CD, šití roušek a odehrání několika charitativních on-line koncertů k odpočinku, jsem na chvíli žena v domácnosti, dohlížím na své dítě, jestli má všechno do on-line školy, přemýšlím, co uvařím, sleduju, jak se den po dni probouzí jaro a jak po milimetrech roste moje první mandarinka. Dopřála jsem si chvíli nemyslet na práci a musím říct, že mi to opravdu přišlo vhod. I když kulisy nejsou zrovna ideální. Až v posledních dnech začínám mít chuť něco dělat, domluvila jsem si hodiny zpěvu a zkusím hrát na klavír.

3. Myslím, že je to právě ta možnost zastavit se a soustředit v nějakém delším časovém období. Užít si ten proces bez toho, že by člověk musel objet všechny kroužky, stihnout všechny rodinné návštěvy, výlety, schůzky a domovní schůze, večírky, koncerty samozřejmě, nákupy a chalupy. Tahle doba přinesla jedinečnou příležitost v klidu tvořit, která se nebude jen tak opakovat. Teda doufám! A ještě se mi moc líbila akce *Hudební rouška* Martina Ledviny, která obohatila nejen ty obdarované, ale i Martina a všechny, kteří to sledovali. Takže díky za to.

Patricie Fuxová

zpěvačka, textařka

1. Zprvu to byl šok a nemohla jsem uvěřit, že stát jako první prstem ukázal na umělce. Poté člověk pochopil vážnost situace a nezbylo nic jiného než se s tím smířit. Momentálně vítám uvolňující opatření, nicméně sezona bez festivalů a s koncerty do padesáti

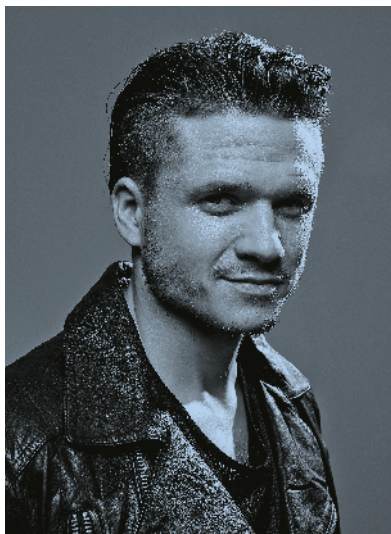

Patricie Fuxová, foto: Ivy Morwen

nebo sto lidí je pro českou hudební scénu zdrcující. Jsem ráda za aktivity hudebních organizací, které se snaží na tento problém upozorňovat vládu, a doufám, že se opatření uvolní ve větší a razantnější míře.

2. Ze začátku vůbec. Nechtěla jsem moc tvořit, abych nenapsala samé depresivní písničky. Songy o tom, jak jsme všichni na jedné lodi a jak to všechno společně zvládneme, mi přišly spíše patetické a nechtěla jsem toho být součástí. Poté jsem se ale vnitřně uvolnila a napsala jsem převážnou část písní na novou desku.

3. Myslím, že jo. Ke všemu se dá přistoupit nějak konstruktivně. Člověk si uvědomí, na čem stojí svět a bez čeho se obejde, a to je osvobozující záležitost. Každá změna je pro tvorbu dobrá a některé aktivity umělců nebo pořadatelů v tomto období byly krásným gestem vůči veřejnosti. Nicméně ač jsem spíše člověk, který má hlavu v oblacích, myslím, že ekonomický náraz bude tvrdší než momentální optimismus nad tím, kolik jsme se toho jako lidé během karantény naučili sami o sobě. Bohužel už se mi donesly zprávy o tom, jak např. někteří nejlepší čeští hráči na harfu momentálně prodávají za kasou, a to mě zanechává smutnou.

Ondřej Brzobohatý,
foto: archiv O. Brzobohatého

Ondřej Brzobohatý

zpěvák, skladatel

1. Přijal jsem to, jak to je. My lidé jsme si moc zvykli na to, že všechno je běžné. Že ráno vyjde slunce, že jdeme do kina, do restaurace, na koncert, jedeme do ciziny. Vnímám tuhle situaci jako připomenutí jedinečnosti a výjimečnosti života.
2. Múzy jsou obecně nakloněny tomu, kdo do své tvorby netahá moc vlastního ega, pandemie nepandemie. A k takovým autorům se snažím patřit. Takže ano, využil jsem více volného času k psaní a píše se mi pořád hezky.
3. Zastávám filozofii, že vše zlé s sebou nese i to dobré, a tak jsem přesvědčený, že těch nových pozitivních impulzů bude mnoho. Už jen ty skladby, které teď vznikají takřka v obýváčích, jsou v mnoha případech skvělé. Kulturu lidí k životu zkrátka nezbytně potřebují, takže nemám strach, že by se právě tahle sféra neměla ze všeho rychle vzpamatovat.

Michal Prokop

zpěvák, skladatel

1. Ráno mám vždycky trochu depku, ale pak už to jde, začnu něco dělat.

Teď mimo jiné připravuji každý týden hodinový pořad pro nové dočasné internetové rádio www.unitedlive-radio.cz, jež se stalo platformou pro řadu institucí i lidí, kteří momentálně nemohou fungovat na hudební scéně – jde i o organizátory našich největších festivalů i některé hudebníky. Když nemůžeme hrát živě pro lidi, tak takhle. Já tam postupně představuji a komentuji všechna svoje studiová alba, každou sobotu jedno. To mě moc baví.

2. Desku, kterou teď připravuji, už mám skoro hotovou, poslední demáč jsem dodělával včera, ale ty věci jsem skládal postupně už od loňského léta, takže úplně čerstvá koronavirová aktivita to není, jen přípravy na natáčení už finišují.

3. Určitě ne. Já už zažíval leccos, omezovali mě v hraní bolševici, i když totální zákaz hraní jsem nikdy nezažil. Třeba se stávalo, že jsme nemohli nějakou dobu hrát v nějakém kraji. Až teď je to totálka. Ale ani ta mě nevede k ničemu novému. Přežijeme to a doufám, že ještě v plné síle!

Michal Prokop, foto: Petr Klapper

Martin Klusák, foto: Kateřina Honzáková

Martin Klusák

skladatel

1. Pro mě osobně se de facto moc nezměnilo – od minulého léta pracuji jako dramaturg a producent hudebních natáčení pro Český rozhlas a koronavirové období jsem zasvětil zvýšené komunikaci s pořadateli koncertů vážné hudby a hledání operativních variant, jak hudební produkci v období streamových koncertů pokrýt také na vlnách Vltavy. Rozhlas v době omezené fyzické návštěvnosti akcí vnímám jako o to důležitější zdroj hudební a slovesné umělecké tvorby. Večery a víkendy jsem věnoval zejména nezbytnému pobytu v přírodě, ale i sledování filmů, poslechu hudby a vlastní tvorbě.
2. Ano, v době karantény, zejména v rámci víkendového zklidnění, múza přála. Dominantou mého času ale byla práce pro rozhlas, jejíž výsledky bude možné slyšet od poloviny května dále, kdy se znovu objeví první koncerty a festivaly přenášené Vltavou.
3. Určitě ano, obecně mezi skladateli a interprety vážné hudby vnímám větší tvořivost než v běžném shonu. Časový prostor a společenská distanc dávají vzniknout zajímavým koncepcím viditelným nejen v on-line prostředí, ale i prozatím neviditelným a čekajícím na uvolnění a rozkvět. ☒